

Slovenská komisia Geografickej olympiády

G E O G R A F I C K Á O L Y M P I Á D A

38. ročník, školský rok 2009/2010
kategórie E, F, G, H, I (ZŠ a OG)

Pokyny pre komisie, učiteľov a súťažiacich

IUVENTA Bratislava
2009

**Všetkých žiakov základných škôl a 1. stupňa 8-ročných gymnázií pozývame riešiť
G e o g r a f i c k ú o l y m p i á d u.**

Cieľ súťaže:

Cieľom Geografickej olympiády je rozvíjať záujem žiakov o geografiu ako nosného predmetu poznávania krajiny a prírody. Nemaľou mierou má prispieť k zvýšeniu a k aktualizácii úrovne vyučovania geografie na ZŠ a 1. stupňa 8-ročných gymnázií. Má podporiť rozširovanie geografických vedomostí žiakov, praktických zručností v topografii, v záujmovej činnosti pri poznávaní a ochrane miestnej krajiny. Vede žiakov ku komplexnému chápaniu vzťahu prírody a spoločnosti, a tým vytvára vyvážený a zodpovedný vzťah k životnému prostrediu, k jeho ochrane a tvorbe.

Zabezpečuje rozvíjanie environmentálneho myslenia a humanizuje vzťah človeka ku krajine a prírode. Podporuje všeludské zásady a princípy vyjadrené v stratégii trvaloudržateľného rozvoja na Zemi.

Účast' v súťaži:

Jednotlivci, žiaci 5. – 9. ročníka ZŠ a 1. stupňa 8-ročných gymnázií, ktorí majú záujem o geografiu.

Súťažné kategórie:

Základné školy:	I kat. – 5. ročník	1. stupeň OG:	I kat. – 1. ročník
	H kat. – 6. ročník		H kat. – 2. ročník
	G kat. – 7. ročník		G kat. – 3. ročník
	F kat. – 8. ročník		F kat. – 4. ročník
	E kat. – 9. ročník		

Obsah súťaže:

Obsahom súťaže je testovanie vedomostí a zručností v zmysle platných pedagogických dokumentov zemepisu (geografie) na ZŠ a na 1. stupni 8-ročných gymnázií, geografickej časti predmetu Ochrana človeka a prírody pre ZŠ a vybraného monotematického celku podľa odporúčanej literatúry pre monotematický celok.

Spôsob súťaže:

V školskom a obvodnom kole súťažiaci vypracujú v prvej časti súťaže za 45 minút test písomnej časti zložený z monotematickej časti bez atlasu (10 b.), teoretickej časti bez atlasu (40 b.) a z poznatkov o miestnej krajine (10 b.) v celkovej hodnote 60 b. V druhej časti riešia súťažiaci za 50 minút praktickú časť testu – úlohy zamerané na zručnosť práce s atlasom a mapou a na orientáciu v hodnote 40 b. s použitím pomôcok. Pre školské kolá test na 90 b. monotematickej a teoretickej časti a 10 b. časti o miestnej krajine vypracujú učitelia organizujúci olympiádu na vlastnej ZŠ, resp. na 1. stupni 8-ročných gymnázií, resp. obvodné komisie GO. Pre obvodné kolá test na 90 b. dodá IUVENTA, úlohy na 10 b. o miestnej krajine vypracujú obvodné komisie GO.

V krajskom a celoštátnom kole je test písomnej časti zložený z monotematickej časti bez atlasu (20 b.) a teoretickej časti bez atlasu (40 b.) v celkovej hodnote 60 b., časť praktická má hodnotu 40 b. Pre krajské kolá, resp. celoštátne kolo test v celkovej hodnote 100 b. dodá Iuventa.

Celý test má hodnotu 100 bodov. Každá správna vedomosť alebo zručnosť má hodnotu jedného bodu.

Postup v súťaži:

Školského kola sa zúčastňujú všetci záujemcovia podľa jednotlivých kategórií – t. j. kat. E, F, G, H, I. Kľúč postupu zo školského do obvodného kola zo všetkých kategórií – t. j. kat. E, F, G, H, I určí obvodná komisia GO, ktorá zároveň môže toto kolo organizovať v prípade potreby dva dni. Testy ZŠ a OG poskytne súťažiacim alternatívne. Z obvodného kola postupujú do krajského kola prví traja súťažiaci z kategórií E, F, G, H. O prípadnej zmene počtu postupujúcich rozhodne krajská komisia GO podľa podmienok príslušného kraja. Z krajského kola do celoštátneho kola postupujú prví dvaja súťažiaci z kategórií E, F, G. O prípadnej zmene počtu postupujúcich rozhodne SK GO podľa konkrétnych podmienok organizácie súťaže.

V prípade celkovej rovnosti bodov o umiestnení rozhodujú lepšie výsledky v teoretickej časti testu. V prípade rovnosti bodov oboch častí testu sa bude rozhodovať nasledovne – o umiestnení rozhoduje vyšší počet bodov v monotematickej časti a potom v praktickej časti (výstižnosť odpovede, presnosť pri určovaní azimutov – pri presnom meraní pridelí maximum bodov, za každý mm odchýlky 1 bod odpočítat).

Úspešným riešiteľom olympiády sa v jednotlivých kategóriách stáva ten žiak, ktorý dosiahne v školskom kole minimálne 55 bodov, v obvodnom kole 65 bodov a v krajskom, resp. celoštátnom kole 75 bodov.

Pedagogický sprievod účastníkov:

Pedagogický sprievod účastníkov z krajského kola do celoštátneho kola zabezpečuje jedna dospelá osoba za príslušný kraj.

*Časový harmonogram súťaže:

Školské kolo (kat. E, F, G, H, I) do 11. 12. 2009 – testy z učiva vrátane tematických celkov:			
kat. I – 5. roč. ZŠ	Objavovanie Zeme a vesmíru	1. OG	Problémy obyvateľov Austrálie
kat. H – 6. roč. ZŠ	Problémy obyvateľov Austrálie	2. OG	India a Srí Lanka
kat. G – 7. roč. ZŠ	Spoznávame Ameriku	3. OG	Švajčiarsko a Lichtenštajnsko
kat. F – 8. roč. ZŠ	Vývoj hospodárstva	4. OG	Doprava a prenos informácií
kat. E – 9. roč. ZŠ	Globálne ekologické problémy	–	–
Obvodné kolo (kat. E, F, G, H, I) 10. 2. 2010 – testy z učiva vrátane tematických celkov:			
kat. I – 5. roč. ZŠ	Mapa a glóbus	1. OG	Príroda Ameriky – povrch, rieky, jazerá
kat. H – 6. roč. ZŠ	Príroda Ameriky – povrch, rieky, jazerá	2. OG	Objavujeme Afriku
kat. G – 7. roč. ZŠ	Kanada	3. OG	Veľká Británia a Írsko
kat. F – 8. roč. ZŠ	Zahrančný obchod	4. OG	Členenie SR na oblasti
kat. E – 9. roč. ZŠ	Oblasť Severná Európa	–	–
Krajské kolo (kat. E, F, G, H) 17. 3. 2010 – testy z učiva vrátane tematických celkov:			
kat. H – 6. roč. ZŠ	Sídla Ameriky – problémy života ľudí vo veľkých mestách	2. OG	Južná Afrika
kat. G – 7. roč. ZŠ	Andská oblasť	3. OG	Fínsko a pobaltské štáty
kat. F – 8. roč. ZŠ	Záhorská nížina	4. OG	Karpaty a kotliny Západnej oblasti
kat. E – 9. roč. ZŠ	Oblasť štátov SR, PR, MR, ČR	–	–
Celoštátne kolo (kat. E, F, G) 23. – 25. 4. 2010 – testy z učiva vrátane tematických celkov:			
kat. G – 7. roč. ZŠ	Krajina	3. OG	Albánsko
kat. F – 8. roč. ZŠ	Juhoslovenská kotlina	4. OG	Juhoslovenská kotlina
kat. E – 9. roč. ZŠ	Čína	–	–

* konzultované s pedagógmi (18)

Literatúra pre testové otázky teoretickej a praktickej časti:**5. roč. ZŠ (nová koncepcia)**

ŠVP – www.statpedu.sk/Dokumenty/Úsek pre tvorbu a rozvoj koncepcií v oblasti prírodovedných a humanitných predmetov/Pedagogická dokumentácia/Základná škola/2. stupeň ZŠ/Štátny vzdelávací program/príloha 2, ISCED2/Človek a spoločnosť/Geografia

6. roč. ZŠ (nová koncepcia)

Učebnica: Likavský, P. a i. 2009. Geografia pre 6. roč. ZŠ a 1. roč. OG. VKÚ Harmanec, a. s.

ŠVP – obsahová špecifikácia pre 6. roč. ZŠ – www.statpedu.sk/Dokumenty/Úsek pre tvorbu a rozvoj koncepcií v oblasti prírodovedných a humanitných predmetov/Štátny vzdelávací program/Prílohy ŠVP/ISCED2/Človek a spoločnosť/Geografia

7. roč. ZŠ Tolmáči, L. a i. 2004. Zemepis 7 (1. a 2. časť). OG – Vydavateľstvo Poľana, s. r. o. Bratislava.

8. roč. ZŠ Tolmáči, L. a i. 2007. Zemepis 8. OG – Vydavateľstvo Poľana, s. r. o. Bratislava.

9. roč. ZŠ Tolmáči, L. a i. 2006. Zemepis 9. OG – Vydavateľstvo Poľana, s. r. o. Bratislava.

1. roč. OG (nová koncepcia):

Učebnica: Likavský, P. a i., 2009. Geografia pre 6. roč. ZŠ a 1. roč. OG. VKÚ Harmanec, a. s.

ŠVP – obsahová špecifikácia pre 1. roč. OG – www.statpedu.sk/Dokumenty/Úsek pre tvorbu a rozvoj koncepcií v oblasti prírodovedných a humanitných predmetov/Štátny vzdelávací program/Prílohy ŠVP/ISCED2/Človek a spoločnosť/Geografia

2. roč. OG učebnica: Tolmáči, L. a i. 2000. Geografia – sekunda. OG – Vydavateľstvo Poľana, s.r.o. Bratislava.

3. roč. OG učebnica: Zaľková, M. 2001. Geografia – tercia. OG – Vydavateľstvo Poľana, s.r.o. Bratislava.

4. roč. OG učebnica: Tolmáči, L. a i. 2002. Geografia – kvarta. OG – Vydavateľstvo Poľana, s.r.o. Bratislava.

Školské atlasy (odporúčané učebnice) – Školský atlas sveta, Slovenská republika, Európa, Ázia, Amerika, Afrika, Životné prostredie...

Zároveň sa v celom rozsahu testuje učivo predchádzajúcich ročníkov.

Odporúčané pomôcky: pravítko s ryskou, pravítko dlhé, uhlomer, buzola, pero, ceruzka, guma, kružidlo, kalkulačka, jazykový slovník.

Literatúra pre testové otázky monotematického celku: Atmosféra

5. a 6. ročník ZŠ, 1. a 2. roč. OG:

1. Varleyová, C., Milesová, L. 2004. Zemepisná encyklopédia. Mladé letá, Bratislava (2. vyd.), resp. 1996 (1. vydanie), s. 22-23, 34-41,89.
2. Planéta Zem – Time Life Encyklopédia školáka. 1999. Slovart, Bratislava. s. 90-119

7. – 9. ročník ZŠ, 3. a 4. roč. OG:

1. Počasie. 2003. Fortuna Print Bratislava. s. 6-81.
2. Ondrejka, K. 1999. Rekordy – neživá príroda. Mapa Slovakia, Bratislava. s. 10-27.
3. Beazley, M. 1998. Anatómia Zeme. Mladé letá, Bratislava, s. 54-63.
4. Guinnessova encyklopédia. 1992. Mladé letá, Bratislava, s. 102-103.

Záverčné ustanovenia:

Organizátor je povinný najmenej 10 dní pred súťažou oznámiť účastníkom miesto, dátum, hodinu a podmienky súťažného kola. Výsledkovú listinu nižšieho kola je organizátor kola povinný do 7 dní zaslať organizátorovi vyššieho kola. Vyplnené tlačivo „Vyhodnotenie obvodného kola GO“, ktoré nájdete na www.olympiady.sk v časti GO, je potrebné v elektronickej verzii poslať na kontaktnú adresu príslušnej krajskej komisie a do IUVENTY.

Adresár krajských komisií GO pre ZŠ a OG:

1. **Bratislavský kraj** – Mgr. Eva Džupinová, PhD.
Katedra humánnej geografie a demografie PriF UK, Mlynská dolina, B-2, 842 15 Bratislava 4
tel.: 02/60296389, e-mail: dzupinova@fns.uniba.sk
2. **Trnavský kraj** – RNDr. František Klotton
Športové gymnázium, J. Bottu 31, 917 87 Trnava
tel.: 033/5511388, kl. 15, e-mail: f.klotton@centrum.sk
3. **Trenčiansky kraj** – RNDr. Hilda Kramáreková
Katedra geografie FPV UKF, Trieda A. Hlinku 1, 949 74 Nitra
tel.: 037/6514755-7, e-mail: hkramarekova@ukf.sk
4. **Nitriansky kraj** – Doc. RNDr. Alena Dubcová, CSc. – predsedníčka subkomisie GO
Katedra geografie FPV UKF, Trieda A. Hlinku 1, 949 74 Nitra
tel.: 037/6514755-7, e-mail: adubcova@ukf.sk
5. **Banskobystrický kraj** – Doc. RNDr. Katarína Čižmárová, CSc.
Katedra geografie a krajinnej ekológie FPV UMB, Tajovského 40, 974 01 Banská Bystrica
tel.: 048/4134541-2, e-mail: cizm@fpv.umb.sk
6. **Žilinský kraj** – Mgr. Marián Oberta
Gymnázium, Veľká okružná 22, 010 01 Žilina
tel.: 041/5620288, e-mail: oberta@gvoza.sk
7. **Prešovský kraj** – Mgr. Martina Zverková, PhD.
Katedra geografie a regionálneho rozvoja FHPV PU, Ul. 17. novembra 1, 081 16 Prešov
tel.: 051/7570691, kl. 934, e-mail: tobtin@unipo.sk
8. **Košický kraj** – Mgr. Vladimíra Tomášiková
Ústav geografie PV UPJŠ, Jesenná 5, 040 01 Košice
tel.: 055/2346182, e-mail: vladimira.tomasikova@upjs.sk